

ARNHEMSCHE

COURANT.

Donderdag

den 17 Mei.

TURKIJE.

Konstantinopel, 10 April. In het *Journal de Smyrne* leest men: Het tegenwoordige regeringsstelsel, gelijk het door de laatste veranderingen des sultans ingericht is, kan als een buitengewone vooruitgang, als het begin van een nieuw tijdperk in het bestuur worden beschouwd. Spoedig zullen nu ook talrijke en schadelijke misbruiken, uit oude vooroordeelen gesproten, geheel worden uitgeroeid.

DUITSCHLAND.

De *Hannoversche Zeitung* van den 11den dezer behelst een hoofdartikel onder het opschrift: *De voorvallen te Strassen en de integriteit van België*, waarin de onregmatigheid der Belgische vorderingen en de ongepastheid van het adres der kamer van gedeputeerden aangetoond worden. Dit artikel wordt op de volgende wijze besloten. » De staatkundige betrekkingen der Europese kabinetten en de denkbeelden der volken omtrent de Belgische revolutie zijn in 1838 niet meer wat zij in 1830 waren. België moet het traktaat der 24 artikelen nakomen, en zal verheugd zijn, als door de toetreding van den koning der Nederlanden, zijne uit eene revolutie gesproten onafhankelijkheid eindelijk volkomen erkend is.

Neurenberg, 10 Mei. Gisteren had hier een verschrikkelijk ongeluk plaats. Des morgens, ten 4½ uur stortten twee huizen op de melkmarkt met een geweldig gekraak in; de eigenaar van het eene, een bakker *Dietrich*, werd op de vlugt, voor de huisdeur, door den omvallenden muur gedood; zijne drie kinderen, twee dochters van 17 en 20 en een zoon van 16 jaren, kon men eerst des avonds, eveneens dood, uit het puin opgraven. De bewoners van het andere huis sloepen in het achtergeboort en hadden daaraan hun leven te danken. Aan beide gezinnen was de bouwvallige toestand hunner huizen bekend; *Dietrich* evenwel, nog den vorigen avond dringend aangemaand om zijn huis te verlaten, wilde daartoe niet besluiten. Zijne vrouw, die zich bij het instorten op de binnenplaats bevond, werd ongekrenkt gered.

OOSTENRIJK.

Men schrijft uit Weenen, dat het gerocht volgens het besluit van Jan civil- en militair gouverneur van Tyrol zou worden, meer en meer in waarschijnlijkheid toeneemt.

Weenen, 5 Mei. Uit Pesth wordt gemeld, dat de talentvolle opvoeder van den aartshertog *Stephanus*, de overste vrijheer *Droste zu Fischering* broeder van den aartshertog van Keulen, door eene beroerte getroffen is. Men hoopt evenwel hem in het leven te behouden.

PRUISSEN.

Stettin, 10 Mei. De gezamenlijke handelsvloot van de Pruisische Oost-zee-provinciën bedroeg den 1sten Januarij des afgelopen jaars 581 schepen, te zamen 70,038½ last houdende. In 1837 onderging dezelve eene vermeerdering van 65 schepen, maar verloor er daarentegen 46. Den 1sten Januarij dezes jaars waren er 600 schepen voorhanden.

ZWITSERLAND.

Den 6den Mei had in het kanton Schwyz de lang verwachte gemeentelidings plaats. In buitengewone getale verschenen er de Klaauwenmannen (Gefaralen) en Hoornmannen (aanhangers der regering); 9 à 10,000 menschen waren verzameld. Na de gewone redevoeringen, werd er gestemd over de vraag, of de stemopnemers door de landgemeente zelve zonden worden benoemd, of door de overheid, welke op de hand der klaauwenmannen, die de overheid te verdedigen, daartoe niet op een teeken van de tribune gegeven, de Hoornmannen met knuppels en andere wapenen verraderlijk de Klaauwenmannen aan, dreven ze uit een, en verlieten eindelijk, met de overheid, onverrichter zake, de vergaderplaats.

ENGELAND.

Londen, 12 Mei. In het huis der gemeenten is door sir *Robert Inglis* een voorstel gedaan, strekkende om H. M. te verzoeken, meer afdoende maatregelen te nemen tegen het voortzetten van den slavenhandel, en wel bepaaldelijk om met andere mogendheden overeenkomsten aan te gaan, waarbij die handel verklaard zou worden gelijk te staan met zeevrijheid, en het regt tot onderzoek van in dit opzigt verdachte schepen wettig zou worden. Bij de ontwikkeling van zijn voorstel, heeft de spreker zich ernstig beklagd over het voortzetten van den genoemden handel, voornamelijk door de Portugezen en Spanjaarden, in weerwil van alledaars aangevonden pogingen en gesloten verdragen. Hij berokende, dat jaarlijks nog 100,000 slaven uit Afrika vervoerd werden, en hing een afschrikwekkende schilders op van de onmenscheeljkheid, waarmede die ongelukkigen aan boord van de slaven-schepen bejegend worden.

De ministers hebben zich met het voorstel van den heer *Inglis* vereenigd, en aangemerkt, dat het aannemen van hetzelfde gewis een gunstigen invloed zou hebben op de onderhandelingen, die thans reeds met Portugal en met de Vereenigde-Staten van Noord-Amerika over den slavenhandel gevoerd werden.

Volgens eene dezer dagen van regeringswege aan het parlement gedane opgave, bedraagt het aantal slaven, die van het jaar 1828 tot en met 1837 aan boord van de slaven-schepen aangehouden zijn, in het geheel 55,923. Den dezer dagen door den kolonel *Pease* ingediend voorstel, strekkende om den invoer van buitenlandsch koren te verbodden, onder voorwaarde, dat hetzelfde slechts zal mogen worden ingevoerd om voor den uitvoer opgeslagen, of om hier te lande gemalen of verbakken en alzoo weder uitgevoerd te worden, is door het huis der gemeenten verworpen met 220 tegen 156 stemmen. De vertegenwoordigers van den landbouwenden stand hebben hetzelfde bestreden, op grond, dat de bedoelde invoer de deur zou openen voor het invoeren van hier te lande te verbruiken vreemd koren. De minister van koophandel, de heer *Peacock*, achtte deze vrees ongegrond, en heeft zich, in het belang van de Britsche scheepvaart en nijverheid, voor het voorstel verklaard. De overige ministers hebben geen deel aan de beraadslaging, noch aan de stemming, genomen.

FRANKRIJK.

Parijs, 12 Mei. De beraadslaging van de kamer der gedeputeerden over de wet tot het aanleggen der groote ijzeren wegen, is eergisteren geëindigd met eene verworping der voordragt; 169 leden hebben zich tegen, en slechts 69 voor dezelve verklaard. Vóór dat men tot eenstemming was gekomen, heeft de minister *Morin* den nog niet afgegeven, en de belangrijke staatkundige voorstellen aan te toonen, die inzonderheid de naar de Belgische grenzen op staatskosten aan te leggen ijzeren weg zou opleveren; maar deze redenen schijnen geen ingang te hebben gevonden.

Naar men zegt, hebben de ministers, na deze op nieuw in de kamer der gedeputeerden gelede nederlaag, hun ontslag niet afgevaardigd, draagt omtrent de ijzeren wegen, in den geest van het rapport der commissie van de kamer, te wachten hebben.

Parijs, 13 Mei. Het ministeriële avondblad behelst het volgende, omtrent de beweging van troepen aan de Belgische grenzen:

» De heden avond van de Belgische grenzen ontvangen berigten verkondigen eene groote ontwikkeling van Fransche strijdkrachten aan die grenzen. Op bevel van den minister van oorlog worden troepen bijeengetrokken; de regimenten, in bezetting te Valenciennes, Douai, Cambrai, de Quenoy, Mauberge, Avesnes, zijn sedert drie dagen in beweging. In eenige der genoemde steden sprak men zelfs van eenen aanstaanden en bijna onverwijld intogt in België. Ofschoon de verwickelingen, ontstaande uit de zaak van Strassen, meer en meer schijnen toe te nemen, verkondigt echter voor het oogenblik niets eene zoo gewichtige gebeurtenis, als eene gewapende tusschenkomst in Luxemburg. Het Fransche gouvernement neemt maatregelen van voorzigtigheid, en houdt zich gereed voor het vervolg. Dit is deszelfs plicht; het zal dien weten te vervullen, en het land, welk vertrouwt op deszelfs bevoegdheid voor de handhaving van deszelfs belangen en eer, zal er dankbaar voor zijn.

» Deze verklaring der Duitsche bondvergadering verkondigt, dat zij vastbesloten heeft, zoodra de omstandigheden het vereischen, de van Strassen, te midden van den rapen der vesting Luxemburg, en dezelve gewapenderhand te zullen tegengaan. De militaire bewegingen van Frankrijk antwoorden op het bedreigende, hetwelk die verklaring voor België kan behelzen. De in het departement van het Noorden vereenigde troepen zijn heden op marsch; een gedeelte der ruitery moet zelfs den 12den aankomen, en kantonnementen betrekken voor Lille, tegenover de grensscheiding.

BELGIE.

Brussel, 14 Mei. De kamer was heden ten twaalf ure nog niet in getale om te beraadslagen. Aan de orde van den dag was de wet op de meekrap. Er worden dagelijks uit Limburg en Luxemburg petitiën ontvangen, verzoekende, dat die provinciën onverdeeld aan België mogen blijven toebehooren.

In een Brusselsch dagblad leest men: Wij hebben gisteren gemeld, dat zich een Fransch leger op onze grenzen vormde. Dit leger zal uit de volgende rekruten bestaan: Infanterie: de 14de, 16de en 19de regementen.

8de, 14de, 15de, 16de, 30ste, 33ste, 46ste, 50ste en 51ste regementen van linie. Totaal 42 bataljons.

Kavallerie: 2de, 3de en 8ste regementen jagers; 1ste, 2de, 5de en 12de regementen dragonders en 2 regementen huzaren. Totaal 30 eskadrons.

Artillerie en Genie: 6 batterijen der 4de, 8ste en 10de regementen en een bataljon sapeurs-mineurs.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 13 Mei. Bij besluit van gisteren heeft Z. M. de koning bepaald, dat de geldleening van 9 miljoen guldens, tot goedmaking der kosten van eenen ijzeren spoorweg van Amsterdam over Utrecht naar Arnhem, bij aanbesteding geplaatst zal worden.

Z. M. heeft tevens goedgekeurd een aan genoemd besluit gehecht bericht voor die aanbesteding, waarbij onder anderen bepaald wordt, dat de aanbesteding zal plaats hebben te Amsterdam op Dinsdag 5 Junij aanstaande, in het lokaal der directie van het grootboek, alwaar de inschrijvings-bijetten dien dag, 'smorgens tusschen 9 en 12 ure, moeten worden overgebracht. Aan den inschrijver of de inschrijvers, die den hoogsten prijs zal of zullen betalen, zal de koning de kosten der onderneeming vergoeden, mits niet hooger dan 5 millioenen, geheel worden toegewezen. Inschrijvingen lager dan voor f 500,000, worden niet aangenomen. De inschrijvers zullen verplicht zijn, nederlijk binnen 5 dagen na den dag der bevestiging van de toewijzing, een bedrag van 10 pCt. op hunne toegewezen aandeelen te storten. De fournissementen zullen moeten geschieden in geld of bankbiljetten: op 31 Julij aanstaande 30 pCt.; 15 October 35 pCt., en den 1sten December het dan nog ontbrekende.

— Zijne Excellentie de minister van staat, Mr. A. van Gennep, die zich met der woon hier zal vestigen, is dezer dagen in deze residentie aangekomen.

's Gravenhage, 14 Mei. Naar men verneemt, zou de hooge regering steeds bedacht wezen op de verwezenlijking van het plan tot droogmaking van de Haarlemmermeer, naardien Zijne Majesteit de koning Zijne Exc. den minister van binnenlandsche zaken heeft gemagtigd, eenige voorgeschreven proeven te doen nemen, welke tot de beslissing der vraag zouden moeten leiden, aan welke werktuigelijke wijze van droogmaking, voer het geval dat het plan tot stand kwam, de voorkeur zou moeten worden gegeven.

— Z. M. heeft aan den heer C. F. van Meurs, kapt. bij den staf der artillerie te Delft, een octrooi verleend voor den tijd van 15 jaren, op de uitvinding van nieuwe wijzen om onderscheidene metalen door cementering zoodanig te vereenigen, dat dezelve geheel van aanzien veranderen, andere eigenschappen erlangen en tegen vernieling gewaarborgd worden, welke bewerking bijzonder van toepassing wordt geacht op koper en ijzer.

Arnhem, 16 Mei. Van goeder hand wordt ons uit Parijs geschreven: Men late zich niet verblinden door de ontwikkeling van krijgsmagt, welke de noordelijke grenzen bewerkstelligt; die militaire demonstratiën vleijen de ijdelheid der natie; ten tweede, wenscht men de conversie in de pairs-kamer nog te verhinderen; en eindelijk heeft men te Parijs de democratische bewegingen in België gansch niet onverschillig waargenomen. Niet alleen is terstond daarop eene zeer ernstige nota aan het Brusselsche hof gericht, maar zijn er ook maatregelen genomen, om, zoo het soms noodig worden mogt, de Belgische meetings, enz, krachtig tegen te gaan. Indien een Fransch leger de Belgische grenzen overschrijdt, zal het, gelijk thans de zaken staan, meer zijn om de Belgen in toom te houden dan om Pruisische of Duitsche troepen te bestrijden.

AMSTERDAM, den 15 Mei.

Beurs van 14 Mei.

De demonstratiën van Fransche troepen aan de Belgische grenzen baart onder onze speculanten weinig ongerustheid, daar men met regt verwacht kan, dat deze zaak geene ernstige gevolgen zal hebben.

Uit Spanje zijn wel geene nadere tijdingen ontvangen, doch onze speculanten schenken eenigzins meer moed, en de Ardoins waren dan ook heden iets meerder gezocht: de omzet vertoonde evenwel niet veel levendigheid.

Uit Engeland niets nieuws van belang.

Fluctuatien der prijzen:

Holland. Van 2½ pCt. werden eenige postjes à 54½ en ook à 7½ verhandeld: voor inlandsche rekening bespeurde men eenige weinige verkoopters; 5 pCt. 101½ à ½; Kansbiljetten 25½ à ½; oud Syndikaat goed prijshoudend à 95½ en 1, en 79½ à ½ het nieuwe; in oude aandeelen Handelsmaatschappij werd nog al veel gedaan: de variatiën daarin waren echter gering. Oost-Indië 99½ à 1, met weinig handel.

Russisch. 21½ à 1, niet veel omgezet. **Roebel.** 69½. **Oostenrijk.** Eenige weinige postjes à 102½ omgezet.

Beurs van 15 Mei.

Nieuws was er heden niets ter beurse bekend. **Holland.** Door verschillende verkoopen in 2½ pCt. viel de prijs van 54½ tot 54½, en konde zich niet weder daarboven verheffen; 5 pCt. 101½ gebleven; Kansbiljetten aanvankelijk 25½, later tot 25½ veel beweging was er nog al in oude aandeelen Handelsmaatschappij: geopend à 186½, viel de prijs alléngs tot 185½; op Rescontro tegen 15 Julij 1871 en ook 186½ gedaan.

Spanje. Ardoins 21½ à 1, bij weinig affaire. **Russisch en Oostenrijksche** als gisteren.

Mengelwerk.

Besluiten van 30 April en 12 Mei, betrekkelijk den aan te leggen spoorweg.

(Ingezonden.)

Dikwijls is hier te lande geklaagd over de onduidelijkheid en onvolledigheid, welke men bij de redactie van onze wetten, besluiten en reglementen aantreft. De beide koninklijke besluiten, betreffende het aanleggen van eenen ijzeren weg van Amsterdam over Utrecht naar Arnhem, alsmede het bericht der geldleening tot goedmaking der kosten, dragen daarvan, naar wij meenen, op nieuw de blijken. Bij het lezen toch van het koninklijk besluit van den 30sten April 11. rees bij ons terstond de vraag, is nu de onderneming tot het aanleggen van dien ijzeren weg eene gouv. vernements-onderneming, dan wel eene onderneming van partikulieren; of is de koning, als privaat persoon, ondernemer van denzelfden? Het viel moeilijk hieromtrent te beslissen. Bij het genoemde besluit toch werd wel in art. 1 gezegd: »Er zal een ijzeren spoorweg worden aangelegd» en in art. 2: »tot goedmaking van de kosten dezer onderneming zal eene geldleening worden geopend»; maar nergens hebben wij gelezen door wien die ijzeren weg zal aangelegd worden; nergens hebben wij bepaald gevonden door wien, tot goedmaking der kosten dezer onderneming, eene geldleening zoude worden geopend.

Zal de weg worden aangelegd door den koning? Maar in het besluit van 20 April staat niet door ons zal een ijzeren weg worden aangelegd. Zal de geldleening tot goedmaking der kosten misschien door den koning, als privaat persoon, worden geopend, even als de renten gewaarborgd worden door de bijzondere fondsen van den koning? Maar het besluit van 30 April zegt evenmin, door ons zal, tot goedmaking der kosten, eene geldleening geopend worden.

Of wordt de ijzeren spoorweg aangelegd door het gouvernement? In het meergenoemde besluit lezen wij ook dit niet; wij lezen daarin ook niet, dat van staats- of regeringswege eene geldleening zal worden geopend; maar er is alleen in art. 1, bepaald, dat de ijzeren spoorweg zal worden aangelegd onder directie van het departement van Binnenlandsche Zaken. Onder wiens directie de geldleening zoude worden geopend wordt volstrekt niet bepaald.

Maar zijn dan soms partikulieren de ondernemers van den spoorweg? Het besluit spreekt niet van partikulieren; er zal slechts eene geldleening worden geopend, en partikulieren kunnen dus niets meer zijn dan geldschietters voor de onderneming; zelve zijn zij geene ondernemers. Groote onduidelijkheid bestaat er dus in de bepalingen: »er zal een ijzeren spoorweg worden aangelegd», en »er zal, tot goedmaking der kosten dezer onderneming, eene geldleening worden geopend».

Intusschen is het van veel belang, dat men met juistheid wete door wien de onderneming geschiedt, en door wien de geldleening wordt geopend. En dit gewigt wordt des te grooter, nu bij besluit van 12 Mei 11. is bepaald, »dat de geldleening van negen millioen guldens, tot goedmaking der kosten van eenen ijzeren spoorweg van Amsterdam over Utrecht naar Arnhem, bij aanbesteding zal worden geplaatst, en nu het bij het besluit van 30 April 11. is bepaald, dat de geldleening ten eenenmale zwijgt van het gebruik, hetwelk zal gemaakt worden van het te verwachten surplus, uit eene aanbesteding zullende voortvloeijen, en ook daarbij niet gezegd wordt, aan wien dit te verkrijgen surplus eigenlijk toebehoort.

Is de koning, als privaat persoon, ondernemer en wordt de geldleening door den koning, als privaat persoon, aanbesteed, zal dan het surplus, door de aanbesteding verkregen, eenvoudig het eigendom van den koning zijn en tot de bijzondere fondsen van den koning behooren?

Is het aanleggen van den spoorweg daarentegen zoowel als de aanbesteding der geldleening eene gouv. vernements-onderneming, — aan wien behoort dan het surplus? Aan het gouvernement, dat is, bekleedt het eenen rang onder de inkomsten van den staat? Of behoort het uitsluitend aan de onderneming? En zoo het laatste het geval is en het surplus, volgens art. 9 van het besluit van 30 April 11., als gedeponeerde gelden moet gestort worden in 's rijks kas, zal dan de bestemming dier gelden maar ten eenenmale onbepaald blijven, en daarover slechts naar goedvinden worden beschikt door den minister van binnenlandsche zaken, op bijzondere autorisatie van den koning, zoo als mede bij art. 9 van het besluit van 30 April 11. wordt gezegd omtrent de fondsen der geldleening? Of zal het surplus speciaal dienen tot betaling der renten, zoolang de weg nog niets zal opbrengen? Dat is, zal hetzelfde eene te gemoetkoming of waarborg voor den koning zijn voor zijne personeele garantie der renten?

Ziedaar eenige vragen, welke voortvloeijen uit de onduidelijkheid en onvolledigheid der beide besluiten, en omtrent welke het te wenschen ware, dat geen twijfel hoegenaamd kon bestaan. Het is waar, de vorm der aankondiging, dat er een ijzeren weg zal aangelegd worden, en dat er eene geldleening zal geopend worden, bij koninklijk besluit, alsmede de bepaling dat de weg zal worden aangelegd onder directie van het departement van binnenlandsche zaken, en het bericht van de koning, dat de leening mede door het departement van binnenlandsche zaken wordt geopend, dat alles kan men, als men wil, aan het gouvernement-onderneming toevoegen, en men kan een voltooende en behoort de inhoud der besluiten, waarvan geen zekerheid bij te zellen? en behoort niet, dat de koning, als privaat persoon, de leening aanbesteed, en het surplus moet strekken en wien zal het behooren?

LE PARJURE, fait historique, des tableaux de l'Amérique du Nord, par M. J. WRIGHT, et traduit de G. G. WRIGHT, par AUGUSTE CLAVAREAU, Amsterdam, L. VAN DER VINNE, Libraire-Editeur, 1838.

Wij haasten ons, dit schoone stukje bekend te maken. De heer CLAVAREAU, een uitnemend vertaler van Hollandsche versen, is hier inzonderheid geslaagd. Het onderwerp was dan ook rijk. Een jong-

De aanzienlijk LANDBOEDER KOOFSMAAT
 van de naam *W. van Nijmegen*, een klein vak van *Nijmegen*, met deszelfs
 HEERENHUIZING, bestaande in VESTIBU-
 LE, groote ZAAL, twee KAMERS, zes BOVEN-
 KAMERS, ruim PORTAAL, alles behangen en ge-
 stukadoord, BENEDENHUIS, waarin MANGEL-
 PLAATS, KEUKEN met GROENTE-KEU-
 DER en POMPEN, spatieuse KELDERS, twee
 DIENSTBODEN-KAMERS, PROVISIE-
 KAMER, ZOLDERS met DIENSTBODEN-
 KAMERS, KOETS-HUIS, STALLING
 voor zes Paarden en verdere GEMAKKEN; voorts geheel
 nieuwe en bijzonder goed ingerichte ORANJERIE, voor-
 zien van een STOOMMACHINE van de Heeren
 PAUL en VLISSINGEN en DUDOK
 van HEEL en COMP. van Amsterdam, aan welke
 Oranjerie schiet en met dezelve een geheel uitmaakt een
 schoone ruime ZAAL, geheel nieuwe en wélingerigte
 MANS-WONING, TULNEN, binnentuin met
 VRUCHTBOOMEN, BOOMGAARDEN.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.